Krepitev kompetence podjetnosti in spodbujanje prožnega prehajanja med izobraževanjem in okoljem v gimnazijah

Informacije in gradivo za impl. gimnazije B maj 2020

Dr. Anton Polšak
ZRSŠ

Zavod Republike Slovenije za šolstvo
PODVIG
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

TIM PODVIG ZRSŠ:
Dr. Anton Polšak
Dr. Špela Bregač
mag. Apolonija Jerko
Tomaž Kranjc

Lidija Kovačič - administrativna podpora

Podjeten si, ko izkoristiš priložnosti in zamisli ter jih pretvoriš v vrednost za druge. Ustvarjena vrednost je lahko finančna, kulturna ali družbena (FFE-YE, 2012).

Podjetnost v gimnaziji:

- Ključni cilj: **razviti in preizkusiti model celostnega razvoja kompetenc podjetnosti pri dijakih.**

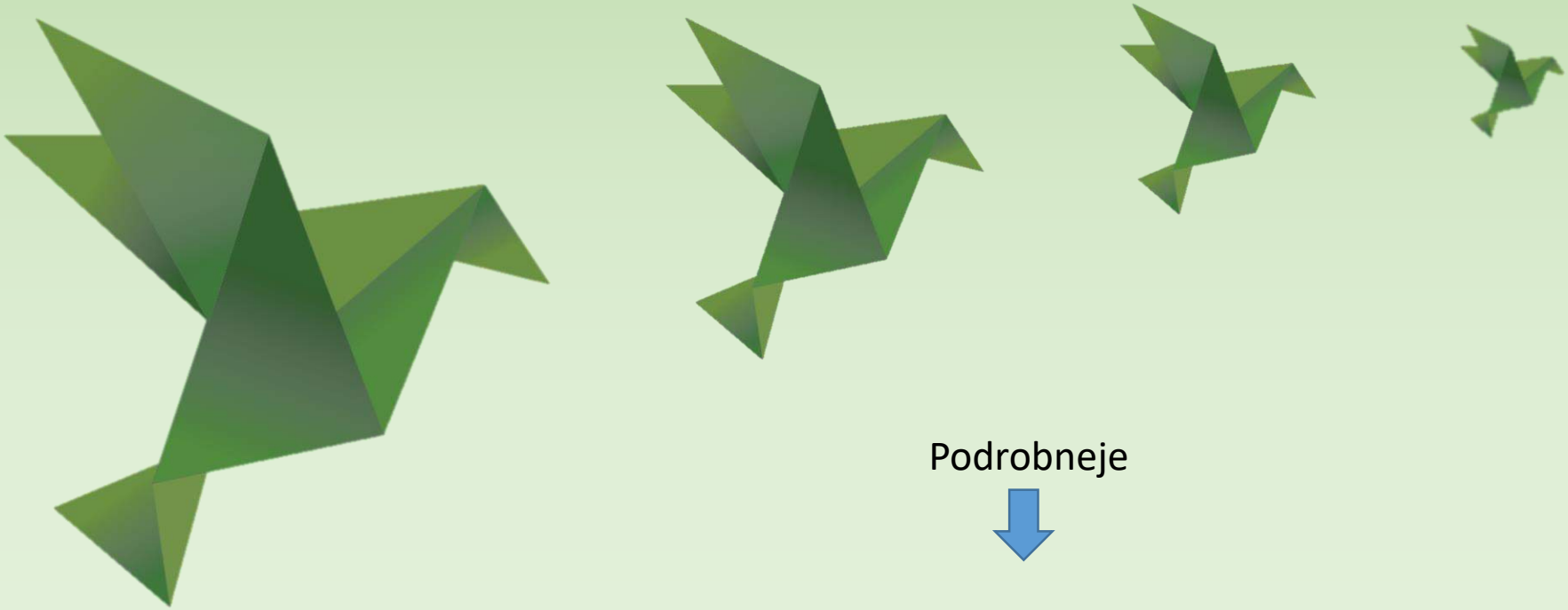

Podrobneje

Ključna cilja (cit. iz javnega razpisa):

- razvoj, preizkušanje, implementacija, spremljanje in evalviranje celovitega modela podjetnosti v gimnazijah, ki bo usmerjeno v odprto in prožno prehajanje med gimnazijo in okoljem;
- opolnomočenje dijakov in strokovnih delavcev v gimnazijah s kompetenco podjetnosti.

Javni razpis v okviru razvoja in izvedbe modela predvideva:

a) za strokovne delavce:

- **razvoj didaktičnih pristopov za strokovne delavce in strategij ter podpornega okolja in pripravo vsebinskih okvirov in podlag za model ter razvoj samega modela v skladu z Evropskim referenčnim okvirom za spodbujanje podjetnosti (v nadaljnjem besedilu: EROPI, dostopno na spletni strani:** http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf);
- opolnomočenje strokovnih delavcev v izobraževanju s kompetenco podjetnosti;
- razvoj didaktičnih pristopov za vključevanje kompetence podjetnosti v kurikulum;

PODVIG

Javni razpis v okviru razvoja in izvedbe modela predvideva:

a) za strokovne delavce:

- **razvoj didaktičnih pristopov za strokovne delavce in strategij ter podpornega okolja in pripravo vsebinskih okvirov in podlag za model ter razvoj samega modela v skladu z Evropskim referenčnim okvirom za spodbujanje podjetnosti (v nadaljnjem besedilu: EROPI, dostopno na spletni strani:** http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf);
- opolnomočenje strokovnih delavcev v izobraževanju s kompetenco podjetnosti;
- razvoj didaktičnih pristopov za vključevanje kompetence

b) za dijake:

- izvedbo konkretnih projektov s strani dijakov, ki temeljijo na načelih podjetnosti in rezultirajo v storitev ali produkt v okviru gimnazije;
- opolnomočenje dijakov s kompetenco podjetnosti, kar vključuje omogočanje praktične izkušnje preizkušanja ustvarjalnih in inovativnih rešitev v realnem okolju gimnazije;
- izvedbo evalvacije kompetence podjetnosti pri dijakih;
- spodbujanje in celovito promocijo kompetence podjetnosti med dijaki in v okviru gimnazije.

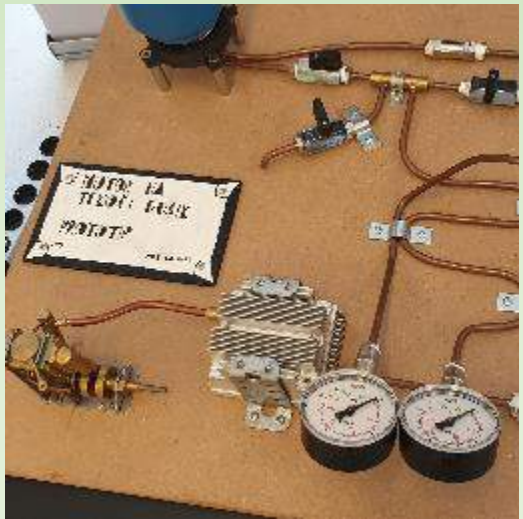

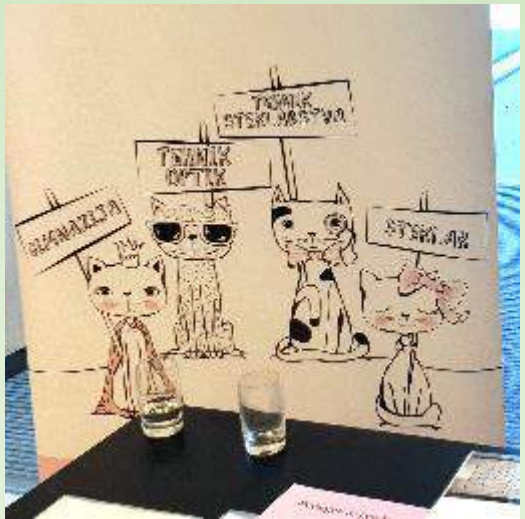

- Kako vidimo podjetnost na gimnaziji?

- Vidik šole (podjetno vodenje in organizacija šole)
- Vidik učitelja (podjetno delovanje/izvajanje pouka učitelja)
- Vidik učenca/dijaka (podjetno poučevanje dijaka in podjetno obnašanje dijaka)

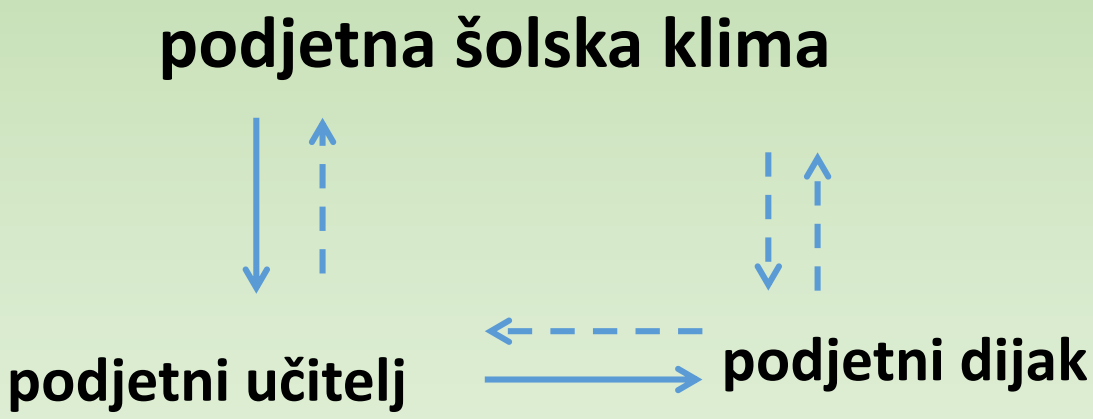

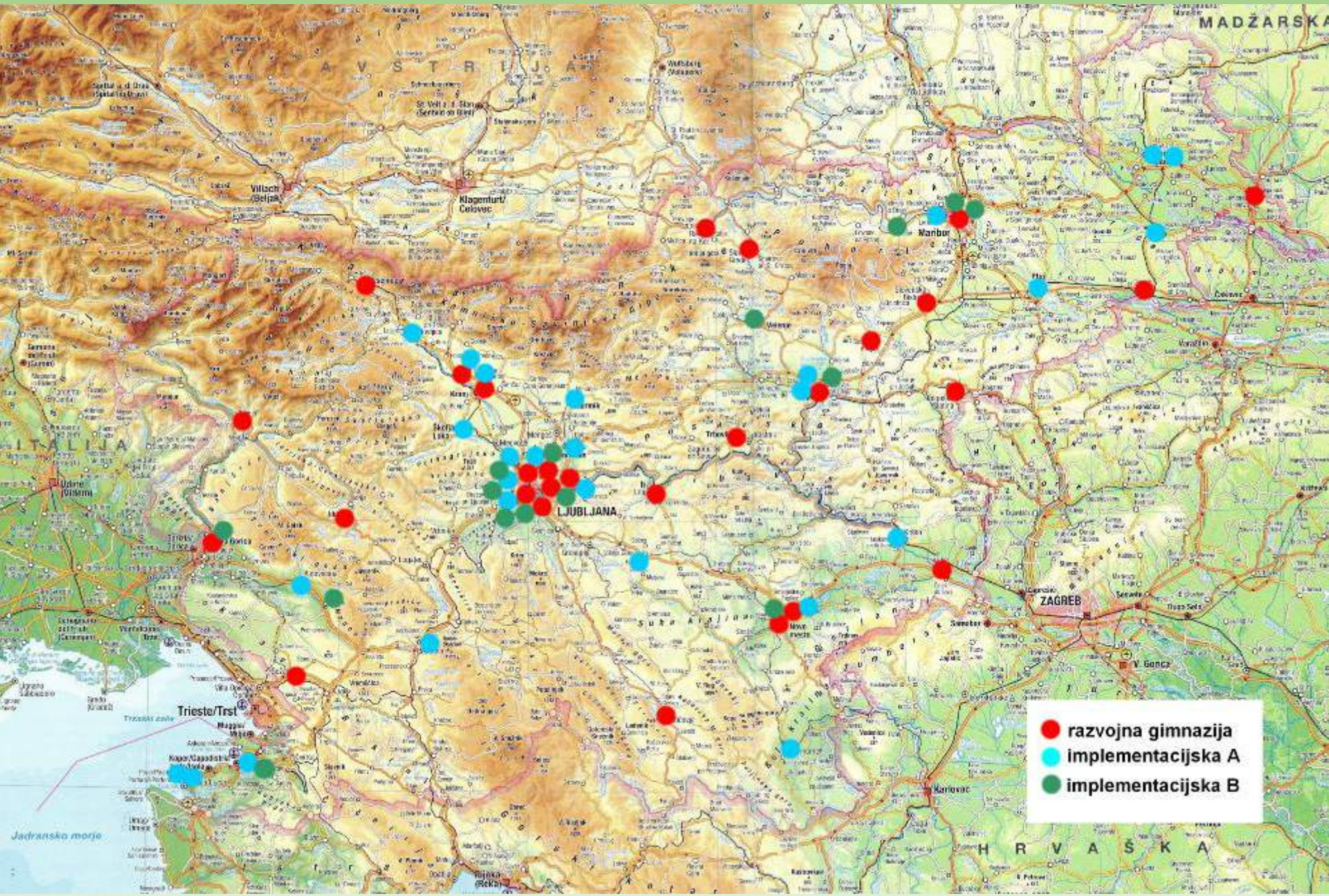

Vključene gimnazije

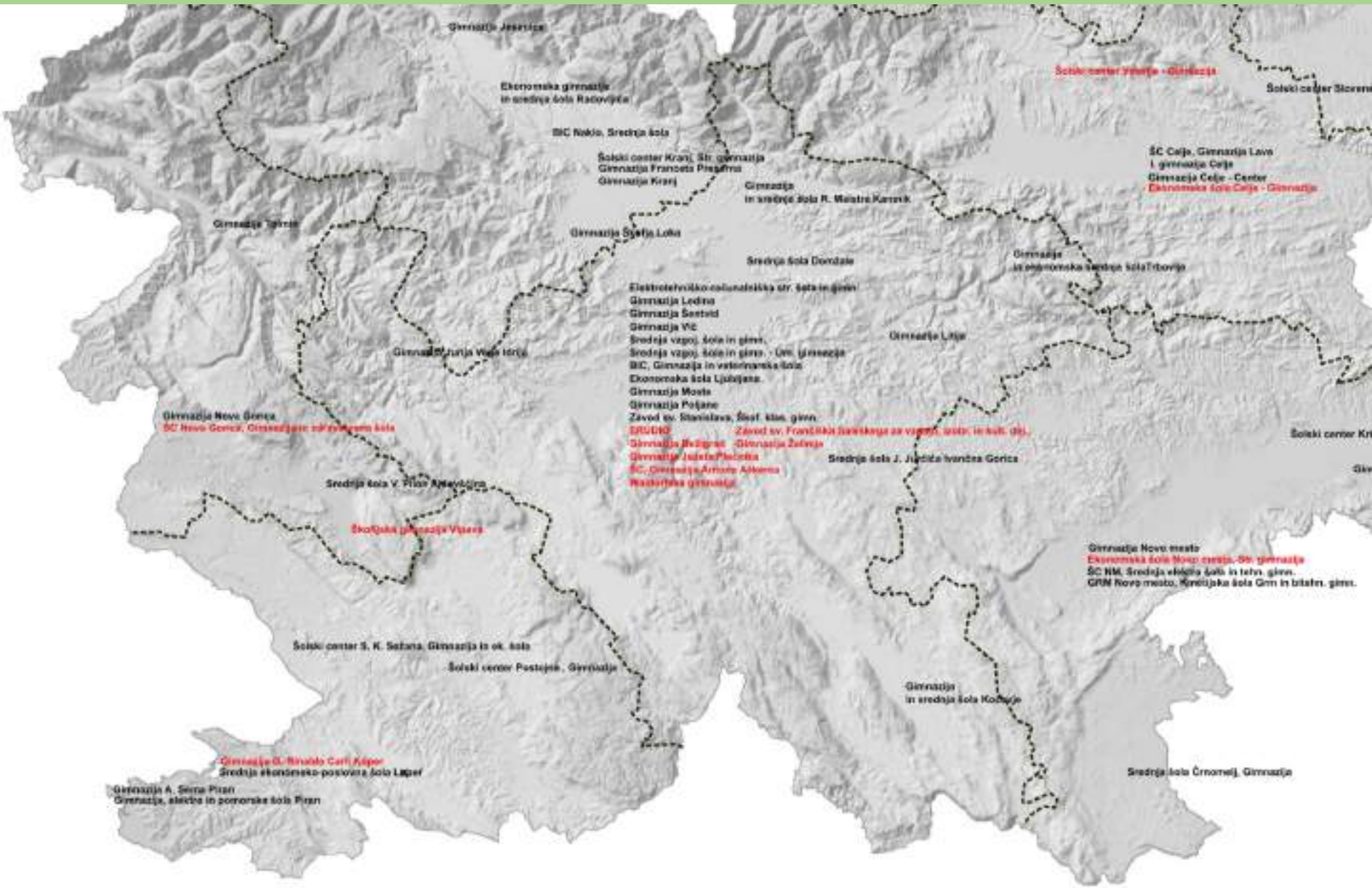
Gimnazija Jesenice
Ekonomska gimnazija
in srednja šola Radovljica
BIC Naklo, Srednja šola
Šolski center Kranj, Str. gimnazija
Gimnazija Franceta Prešerna
Gimnazija Kranj
Gimnazija
in srednja šola R. Maistra Kamnik
Gimnazija Tolmin
Gimnazija Škofja Loka
Šolski center Velenje - Gimnazija
Šolski center Slovenj
ŠC Celje, Gimnazija Lava
I. gimnazija Celje
Gimnazija Celje - Center
Ekonomska šola Celje - Gimnazija
Gimnazija
in ekonomska srednja šola Tržič
Srednja šola Domžale
Elektrotehniško-računalniška str. šola in gimn.
Gimnazija Ledina
Gimnazija Šentvid
Gimnazija Vič
Srednja vzgoj. šola in gimn.
Srednja vzgoj. šola in gimn. - Uni. gimnazija
BIC, Gimnazija in veterinarska šola
Ekonomska šola Ljubljana
Gimnazija Moste
Gimnazija Poljane
Zavod sv. Stanislava, škof. klas. gimn.
DRUDIG
Gimnazija Bežigrad - Gimnazija Šiška
Gimnazija Jožefa Plečnika
ŠC, Gimnazija Antona Aškerca
Mladinska gimnazija
Zavod sv. Frančiška Saleškega za vzgoj. izobr. in kult. dej.
Gimnazija Litija
Gimnazija Trebnje
Gimnazija Novo Gorica
ŠC Novo Gorica, Gimnazijski in strojniški šola
Srednja šola J. Jurčiča Ivančna Gorica
Srednja šola V. Pino Ajdovščina
Škofijska gimnazija Vipava
Šolski center Kr
Gimnazija Novo mesto
Ekonomska šola Novo mesto, Str. gimnazija
ŠC NM, Srednja elektro šola in tehn. gimn.
GRM Novo mesto, Kmetijska šola Gim in biotehn. gimn.
Šolski center S. K. Sežana, Gimnazija in ek. šola
Šolski center Postojna, Gimnazija
Gimnazija
in srednja šola Kočevje
Gimnazija G. Ruggero Carli Koper
Srednja ekonomsko-poslovna šola Koper
Gimnazija A. Sema Piran
Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran
Srednja šola Črnomelj, Gimnazija

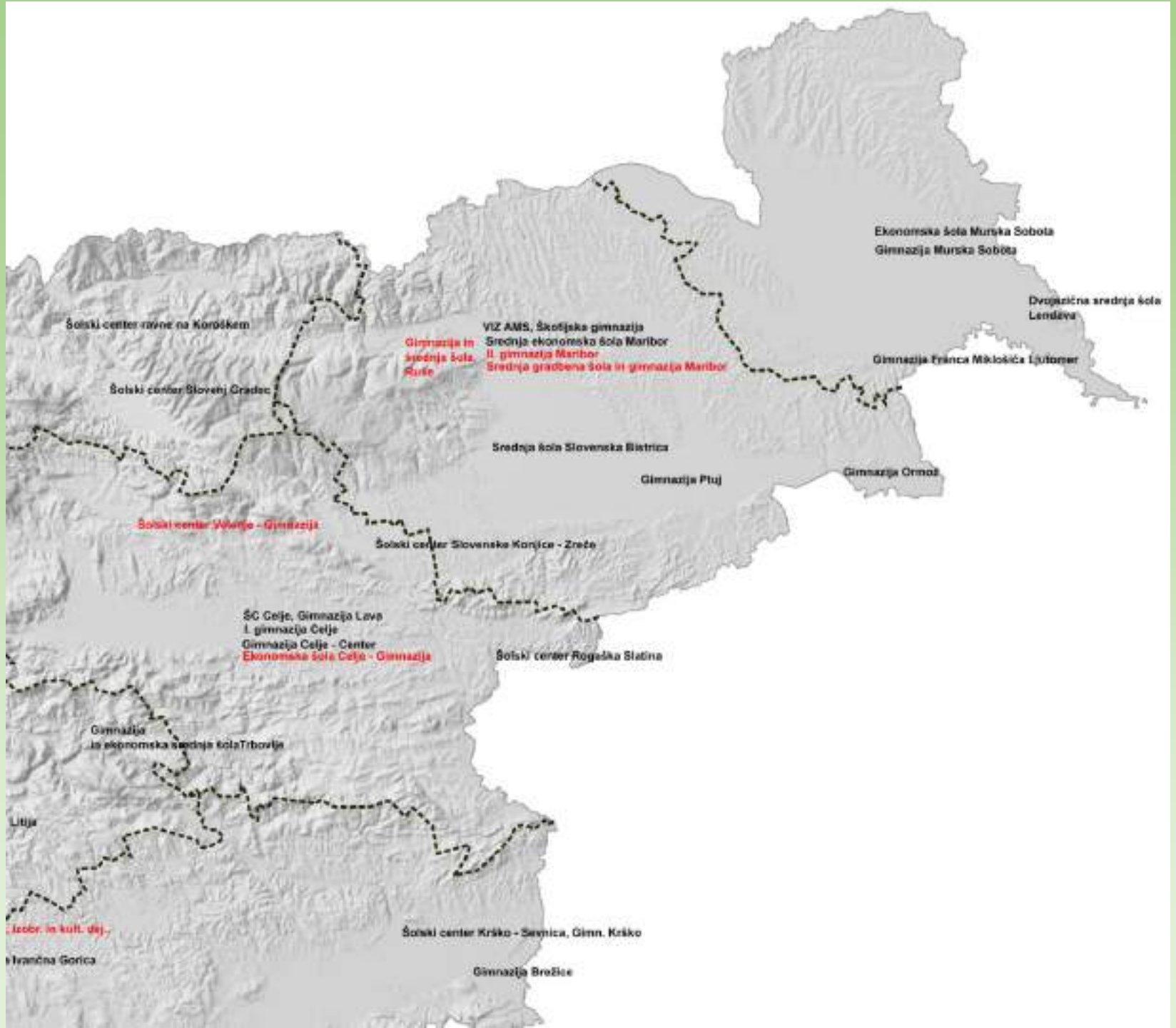
Ekonomska šola Murska Sobota
Gimnazija Murska Sobota
Dvojezična srednja šola Lendava
Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer
Šolski center Ravne na Koroškem
Gimnazija in srednja šola Ruše
VIZ AMS, Škotijska gimnazija
Srednja ekonomska šola Maribor
II. gimnazija Maribor
Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor
Šolski center Slovenj Gradec
Srednja šola Slovenska Bistrica
Gimnazija Ptuj
Gimnazija Ormož
Šolski center Velenje - Gimnazija
Šolski center Slovenske Konjice - Zreče
ŠC Celje, Gimnazija Lava
I. gimnazija Celje
Gimnazija Celje - Center
Ekonomska šola Celje - Gimnazija
Šolski center Rogaška Slatina
Gimnazija
in ekonomska srednja šolaTrbovlje
Litija
Šolski center Krško - Sevnica, Gimn. Krško
Gimnazija Brežice

Kako so prišli do podjetnostne kompetence?

2003

- Evropska komisija se je najprej sklicevala na pomen izobraževanja za podjetništvo v letu 2003 v **Evropski zeleni knjigi o podjetništvu v Evropi**.
- Do leta 2006 je Evropska komisija opredelila "**kompetenco samoiniciativnosti in podjetnosti**" kot eno od osmih ključnih kompetenc, ki so potrebne za vse člane družbe znanja.

2006

- Opredelitev kompetence samoiniciativnosti in podjetnosti Evropske komisije na podlagi objave v Ur. l. EU, L394/19 z dne 30. 12. 2006 (http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN).

- Evropska komisija, 2007: Ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Evropski referenčni okvir. Luxemburg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti. Splet: http://www.vrataodpiramsam.si/images/dokumenti/NC7807312SLC_002.pdf.

2016

- **Akt za mala podjetja iz leta 2008** za Evropo, **Sporočilo o ponovnem izobraževanju** (Communication on Rethinking Education) iz leta 2012, **Akcijski načrt za podjetništvo** iz leta 2013 in **Program za nova znanja in spretnosti** iz leta 2016 za Evropo so ohranili potrebo po spodbujanju podjetniške izobrazbe in podjetniškega učenja. To je privedlo do številnih pobud po vsej Evropi.

A ni samo podjetnostna kompetenca!

Referenčni okvir določa osem ključnih kompetenc:

- pismenost,
- večjezičnost,
- matematična, naravoslovna, tehniška in inženirska kompetenca,
- digitalna kompetenca,
- osebnostna, družbena in učna kompetenca,
- državljanska kompetenca,
- podjetnostna kompetenca,
- kulturna zavest in izražanje.

Podjetnostna kompetenca

Podjetnostna kompetenca pomeni zmožnost izkoriščanja priložnosti in uresničevanja zamisli ter pretvarjanja teh priložnosti in zamisli v vrednost za druge.

Temelji na ustvarjalnosti, kritičnem mišljenju in reševanju problemov, iniciativnosti in vztrajnosti ter sposobnosti za sodelovanje pri načrtovanju in vodenju projektov s kulturno, družbeno ali finančno vrednostjo.

Referenčni okvir podjetnostne kompetence

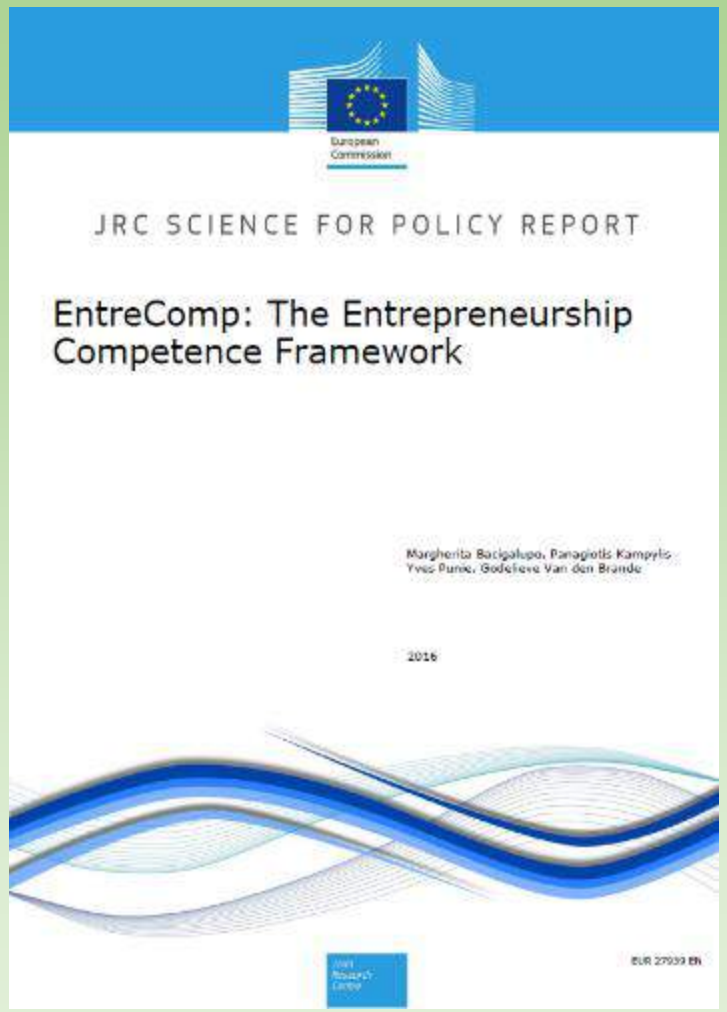

EU, 2016: Splet: http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf.

EU, 2018. Splet: https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-action-get-inspired-make-it-happen-user-guide-european-entrepreneurship-competence.

Združen slovenki prevod:
https://www.zrss.si/pdf/entrecomp.pdf

Združen slovenki prevod:
https://www.zrss.si/pdf/entrecomp.pdf
ali
https://www.zrss.si/strokovne-resitve/digitalna-bralnica/podrobno?publikacija=286

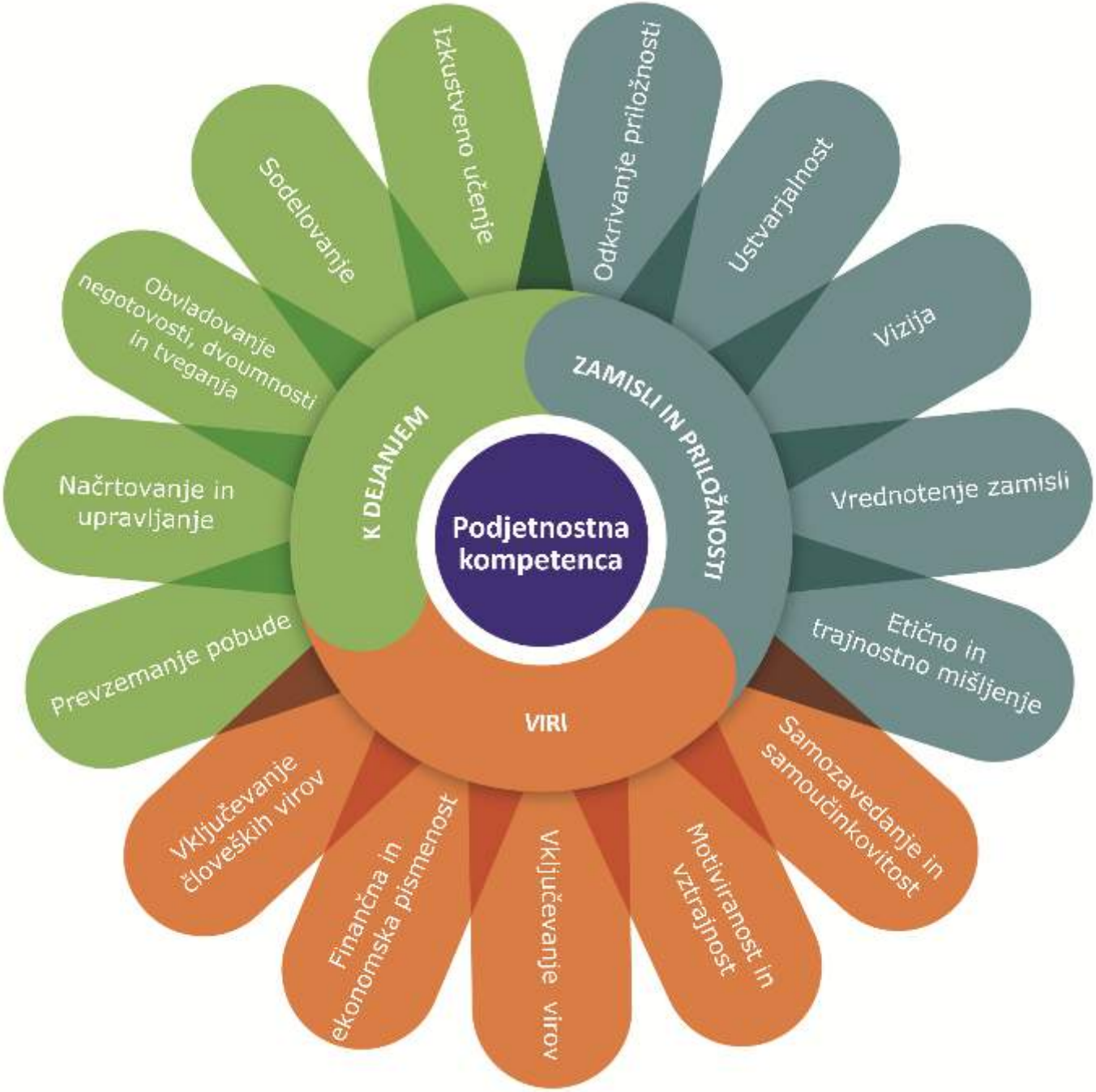
Podjetnostna kompetenca
K DEJANJEM
ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI
VIRI
Izkustveno učenje
Sodelovanje
Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja
Načrtovanje in upravljanje
Prevzemanje pobude
Odkrivanje priložnosti
Ustvarjalnost
Vizija
Vrednotenje zamisli
Etično in trajnostno mišljenje
Samozavedanje in samoučinkovitost
Motiviranost in vztrajnost
Vključevanje virov
Finančna in ekonomska pismenost
Vključevanje človeških virov

1. ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

Kompetence	Namigi[4]	Opisniki
1.1 Odkrivanje priložnosti	Uporabite domišljijo in sposobnosti za prepoznavanje priložnosti za ustvarjanje vrednosti.	• Prepoznajte in ocenite priložnosti za ustvarjanje vrednosti z raziskovanjem družbenega, kulturnega in ekonomskega okolja. • Raziščite potrebe in izzive, na katere je treba odgovoriti. • Vzpostavite nove smiselne povezave in združite vse razdrobljene delce v delovanju okolja, v katerem živite, pri ustvarjanju priložnosti za ustvarjanje vrednosti.
1.2 Ustvarjalnost	Razvijajte ustvarjalne in ciljno naravnane zamisli.	• Razvijte različne zamisli in priložnosti za ustvarjanje vrednosti, vključno z boljšimi rešitvami za obstoječe in prihajajoče izzive. • Raziskujte in inovativno preizkušajte. • Združite znanje in vire za doseganje boljših rezultatov.
1.3 Vizija	Prizadevajte si za uresničitev svoje vizije prihodnosti.	• Zamislite si prihodnost. • Razvijte vizijo za prehod od zamisli k dejanjem. • Predstavljajte si mogoči razvoj dogodkov, da boste lažje usmerjali svoj trud in dejanja.
1.4 Vrednotenje zamisli	Kar najbolje izkoristite zamisli in priložnosti.	• Ovrednotite zamisli, ki ste jih oblikovali za socialno, kulturno in gospodarsko področje. • Prepoznajte ustvarjalno moč zamisli in primerne poti za njeno uresničitev.
1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	Ocenite posledice in vpliv zamisli, priložnosti ter dejanj.	• Ovrednotite učinke zamisli, ki prinašajo vrednost, in učinek podjetnosti na ciljno skupnost, trg, družbo in okolje. • Razmislite o tem, koliko trajnostni so postavljeni dolgoročni družbeni, kulturni in ekonomski cilji, ter temu prilagodite potek dejavnosti. • Ravnajte odgovorno.

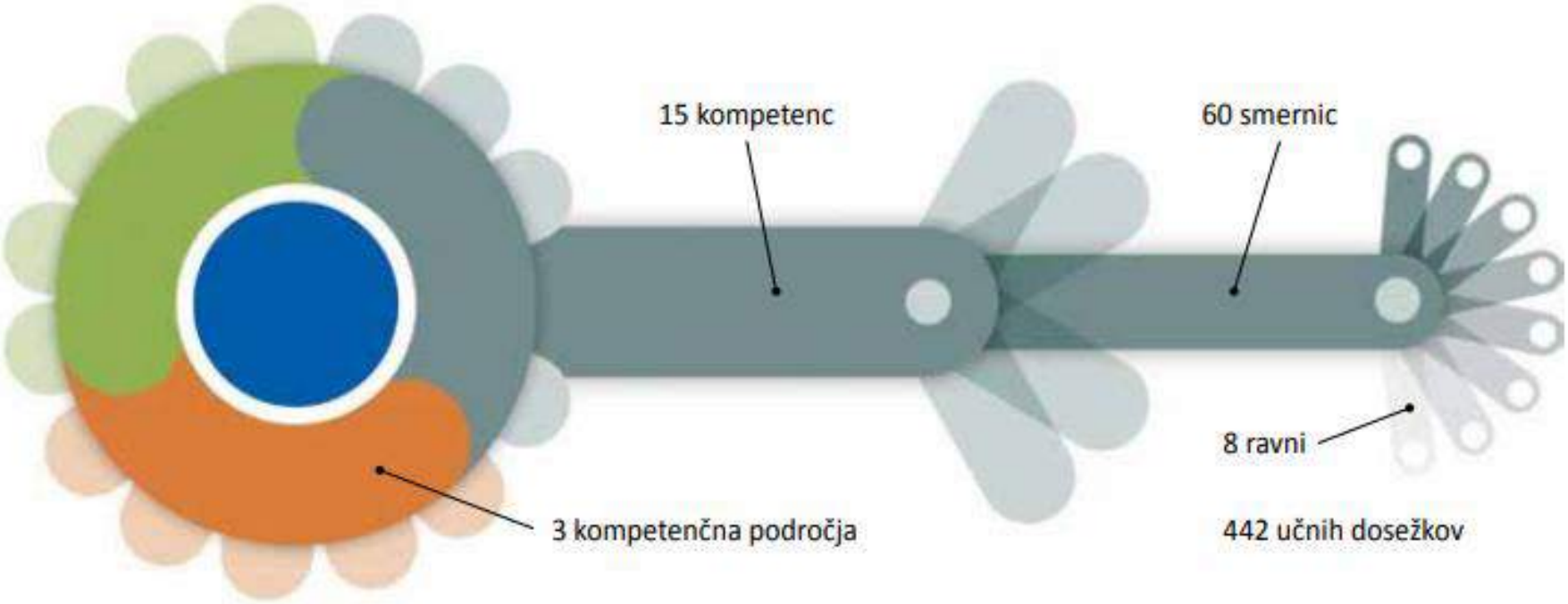
15 kompetenc
60 smernic
8 ravni
3 kompetenčna področja
442 učnih dosežkov

Preglednica 2: Model napredovanja v okviru EntreComp

Začetna raven		Raven samostojnosti		Raven odgovornosti		Raven mojstrstva	
Zanašanje na podporo[8] drugih		Krepitev samostojnosti		Prevzemanje odgovornosti		Pospeševanje preoblikovanja, inovacij in rasti	
Pod neposrednim nadzorom.	Z manj podpore drugih, z določeno mero avtonomije in skupaj z vrstniki.	Samostojno in skupaj z vrstniki.	Prevzemanje in deljenje nekaterih odgovornosti.	Z malo usmerjanja in skupaj z drugimi.	Prevzemanje odgovornosti za sprejemanje odločitev in sodelovanje z drugimi.	Prevzemanje odgovornosti za prispevanje h kompleksnim dosežkom na nekem področju.	Opazno prispevanje k razvoju nekega področja.
Odkrijte	Raziskujte	Eksperimentirajte	Drznite si	Izboljšajte	Okrepite	Razširite	Preoblikujte
Prva raven se osredotoča predvsem na odkrivanje lastnih vrlin, potencialov, zanimanj in želja. Osredotoča se tudi na prepoznavanje različnih vrst problemov in potreb, ki jih lahko razrešimo na ustvarjalen način, ter na razvijanje posameznih spretnosti in stališč.	Druga raven se osredotoča na raziskovanje različnih pristopov k problemom, s poudarkom na raznolikosti in razvijanju socialnih spretnosti in stališč.	Tretja raven se osredotoča na kritično mišljenje in na eksperimentiranje z ustvarjanjem vrednosti, na primer prek praktičnih podjetniških izkušenj.	Četrta raven se osredotoča na prehod od zamisli k dejanjem v resničnem življenju in na prevzemanje odgovornosti za to.	Peta raven se osredotoča na izboljšanje lastnih spretnosti za prehod od zamisli k dejanjem, na prevzemanje vedno večje odgovornosti za ustvarjanje vrednosti in na grajenje znanja o podjetnosti.	Šesta raven se osredotoča na sodelovanje z drugimi, na uporabo lastnega znanja za ustvarjanje vrednosti in na spopadanje z vedno kompleksnejšimi izzivi.	Sedma raven se osredotoča na kompetence, ki so potrebne za spopadanje s kompleksnimi izzivi, in na obvladovanje nenehno spreminjajočega se okolja z visoko stopnjo negotovosti.	Osma raven se osredotoča na nastajajoče izzive z razvijanjem novega znanja prek raziskav in razvoja ter inovativnosti, da bi dosegli odličnost in preoblikovali način dela.

Preglednica 3: Pregled EntreComp

		Ravni strokovnosti (doseganja kompetence)		
	Kompetenca	Začetna raven	Raven samostojnosti	Raven odgovornosti
ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI	Odkrivanje priložnosti	Učenci najdejo priložnosti za ustvarjanje vrednosti za druge.	Učenci prepoznajo priložnosti za obravnavo potreb, ki niso bile izpolnjene.	Učenci razumejo bistvo in oblikujejo priložnosti, s katerimi se bodo odzvali na izzive in ustvarjali vrednosti za druge.
	Ustvarjalnost	Učenci razvijejo raznolike zamisli, ki bodo ustvarjale vrednost za druge.	Učenci preizkušajo in izboljšujejo zamisli, ki bodo ustvarjale vrednost za druge.	Učenci preoblikujejo zamisli v rešitve, ki ustvarjajo vrednost za druge.
	Vizija	Učenci si zamislijo želeno prihodnost.	Učenci ustvarijo navdihujočo vizijo, ki bo pritegnila druge.	Učenci uporabijo svojo vizijo kot vodilo pri strateškem odločanju.
	Vrednotenje zamisli	Učenci razumejo in cenijo vrednost zamisli.	Učenci razumejo, da imajo zamisli lahko različno vrednost in so uporabljene na različne načine.	Učenci razvijejo strategije za najboljši izkoristek zamisli.
	Etično in trajnostno razmišljanje	Učenci prepoznajo vpliv svojih odločitev in vedenja v skupnosti in okolju.	Pri sprejemanju odločitev učence vodita etičnost in trajnost.	Učenci delujejo v skladu s svojimi etičnimi in trajnostnimi cilji.
VIRI	Samozavedanje in samoučinkovitost	Učenci zaupajo svoji sposobnosti za ustvarjanje vrednosti za druge.	Učenci izkoristijo svoje prednosti in slabosti.	Učenci v skupinskem delu z drugimi nadomestijo svoja šibka področja tako, da še bolj poglobljeno razvijajo svoja močna področja.
	Motiviranost in vztrajnost	Učenci so zagnani za ustvarjanje vrednosti za druge.	Učenci vložijo trud in sredstva v sledenje svoji strasti in ustvarjanje vrednosti za druge.	Učenci se osredotočijo na svojo strast in nadaljujejo ustvarjanje vrednosti za druge.
	Vključevanje virov	Učenci odgovorno poiščejo in uporabijo vire.	Učenci zberejo in upravljajo različne vrste virov za ustvarjanje vrednosti za druge.	Učenci opredelijo strategije za zbiranje virov, ki so potrebni za ustvarjanje vrednosti za druge.
	Finančna in ekonomska pismenost	Učenci pripravijo proračun za enostavno dejavnost.	Učenci najdejo možnosti financiranja in upravljanja proračuna za svojo dejavnost ustvarjanja vrednosti.	Učenci naredijo načrt za finančno trajnost dejavnosti za ustvarjanje vrednosti.
	Vključevanje človeških virov	Učenci jasno in z navdušenjem izrazijo svoje zamisli.	Učenci prepričajo, vključijo in navdušijo druge za dejavnosti ustvarjanja vrednosti.	Učenci pritegnejo ostale in jih vključijo v dejavnosti za ustvarjanje vrednosti.
K DEJANJEM	Prevzemanje pobude	Učenci rešujejo probleme, ki vplivajo na njihovo skupnost.	Učenci spodbudijo dejavnosti za ustvarjanje vrednosti.	Učenci poiščejo priložnosti za prevzemanje pobud za dodajanje ali ustvarjanje vrednosti.
	Načrtovanje in upravljanje	Učenci opredelijo cilje za preproste dejavnosti, ki ustvarjajo vrednost.	Učenci izdelajo akcijski načrt, ki identificira prednostne naloge in mejnike za doseganje ciljev.	Učenci izboljšajo prednostne naloge in načrte za prilagoditev spreminjajočim se razmeram.
	Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	Ob preizkušanju novih stvari učencev ni strah narediti napake.	Učenci ovrednotijo prednosti in tveganja alternativnih možnosti in izberejo možnost, ki odraža njihove želje in pričakovanja.	Učenci pretehtajo tveganja in sprejemajo odločitve navkljub negotovosti in dvoumnosti.
	Sodelovanje	Učenci enakovredno delajo v timu.[11]	Učenci sodelujejo z različnimi posamezniki in skupinami za ustvarjanje vrednosti.	Učenci oblikujejo skupino in mreže na podlagi potreb svojih dejavnosti za ustvarjanje vrednosti.
	Izkustveno učenje	Učenci prepoznajo, kaj so se naučili s sodelovanjem v dejavnostih za ustvarjanje vrednosti.	Učenci razmislijo in ovrednotijo svoje dosežke in neuspehe ter se iz njih kaj naučijo.	Učenci izboljšajo svoje sposobnosti ustvarjanja vrednosti s predhodnimi izkušnjami in medsebojnimi razgovori.

11 Soroden pojem je tudi ekipa. Med pojmoma ekipa in tim ni velike pomenske razlike. Ekipa (fr. équipe) in tim (angl. team) označujeta skupino ljudi za izvedbo nekega dela. Po SSKJ je ekipa -e Ž (l) skupina ljudi, sestavljena za določeno delo, nalogo: na kraj nesreče so poslali opremljene reševalne ekipe; sestaviti ekipo za nogometno prvenstvo moštvo ... in tim -a [tim] m (l) knjiž. 1. skupina ljudi, ki opravlja skupno delo, delovna skupina: izbrati tim za določeno nalogo; uspešen, velik tim; člani tima / strokovni, zdravniški tim / delati v timu 2. skupina športnikov, ki nastopa na isti strani v športni igri; moštvo: kateri tim je zmagal; sestaviti tim; trener tima / košarkarski, odbojkarski tim. V poslovnem svetu razlikujejo zlasti tim in skupino: za tim naj bi za razliko od skupine mdr. veljalo, da gre za tesnejšo povezanost in pripadnost ter skupne cilje, pri izvrševanju katerih se člani dopolnjujejo, cilji pa ne morejo biti

Vsebina dela

Razvojne gimnazije:

- izvajanje in razvoj modela vključevanja kompetence podjetnosti v gimnazije (ITS in ostali predmeti izven ITS),
- mentorstvo implementacijskim gimnazijam,
- prispevek k modelu vključevanja kompetence podjetnosti v gimnazije,
- gradiva za objavo…

Implementacijske gimnazije:

- udejanjanje modela (načinov/oblik) vključevanja kompetenc podjetnosti,
- beleženje aktivnosti, sodelovanje na izobraževanjih, gradiva za objavo…

Ključni poudarki dela:

Sedaj:

- Izdelava **letnega operativnega načrta** za šol. l. 2020/21

Kasneje:

- Izvajanje operativnih načrtov za šolsko leto 2020/2021 (do konca tega šolskega leta je čas razvoja modelov).
- Primeri učnih situacij (iz preteklega šolskega leta imamo primere razvojnih in impl. A gimnazij).
- Vključevanje interdisciplinarnega tematskega sklopa (ITS) – nekatere gimnazije izvajate tudi ITS.
- Vključevanje IKT.

- Samoevlavacija projektnih aktivnosti na ravni šole (ugotavljanje, kje so dijaki (in učitelji), da lahko napredujejo) – uporabljamo vprašalnike, obrazce oz. protokole, ki so v uporabi tudi drugje.

Podjetnostna kompetenca in kurikul

Oblike/načini

ITS – interdisciplinarni tematski sklop

Obvezne izbirne vsebine (krožki, tečaji, gledališče, šport, tabori, prostovoljno delo…)

Projektne aktivnosti (gledališka igra, razstava…)

Predmeti in medpredmetno povezovanje

Drugo (lahko sodi v OIV): raziskovalne naloge, debatni klub, razredne ure, priprava na tekmovanje

SLO MAT KEM FIZ BIO GEO ZGO … → vsak predmet razvija KP ločeno

SLO
MAT
KEM
FIZ
BIO GEO ZGO … → predmeti se občasno povezujejo s prečno temo, veščino + KP

GEO SOC NEM PSIH

Projekt 1

V projektu prevladuje spec. vsebina

Projekt 2

GEO
ZGO
SOC
NEM
PSIH

Vsak predmet prispeva k projektu

Nadpredmetna/čezpredmetna vsebina, življenjska situacija

Projekt 3

V ospredju so veščine

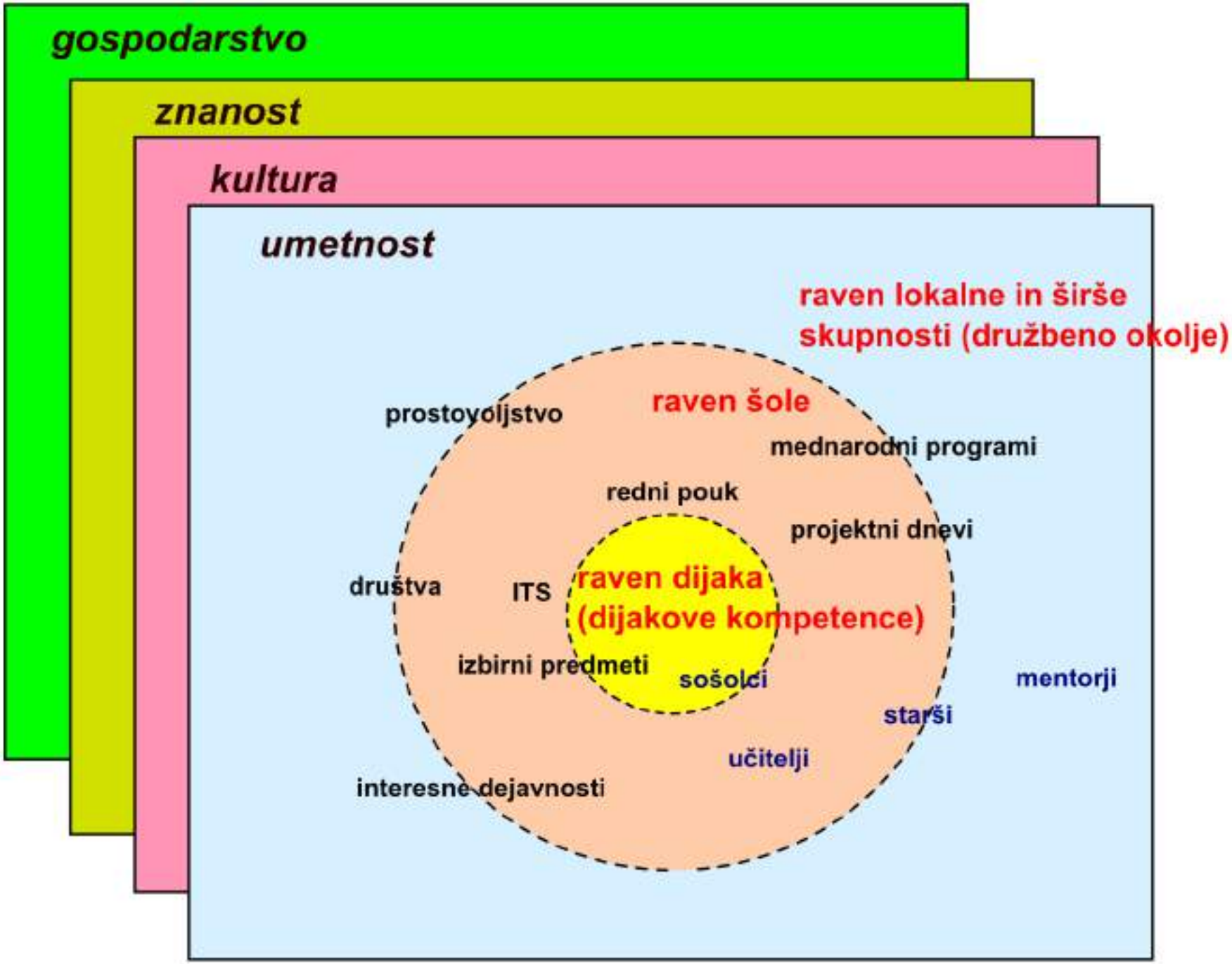
gospodarstvo
znanost
kultura
umetnost
raven lokalne in širše skupnosti (družbeno okolje)
raven šole
prostovoljstvo
mednarodni programi
redni pouk
projektni dnevi
društva
ITS
raven dijaka (dijakove kompetence)
izbirni predmeti
sošolci
mentorji
starši
učitelji
interesne dejavnosti

Kaj in kako delamo?

- skupna delovna srečanja (v živo) članov šolskih timov, ravnatelje, delovna skupina za poklicno orientacijo (GZS, ZRSŠ, svetovalni delavci)
- delovna skupina StartKit (vodenje razvojnega dela na ravni šol)
- povezovanje (mreženje) razvojnih in implementacijskih gimnazij – načrtno in priložnostno

- spomladi 2020 vključevanje impl. B gimnazij (15)
- srečanja za ITS kot del podjetnosti
- predv. eno srečanje po OE ZRSŠ
- junija 2020 konferenca (odpovedana, verjetno na l. 2021)
- kolegialne hospitacije na gimnazijah (tema del. srečanja za ravnatelje v l. 2019/20)
- samoevalvacija učiteljev in dijakov (formativno)
- zaključevanje ankete za ravnatelje, učitelje in dijake (naslednja septembra 2020 brez impl. B)
- vključevanje zunanjih partnerjev (mentorji!)

Kdo so zunanji partnerji?

1. Sodelovanje na vsebinskem področju na ravni projekta:

- Pedagoška fakulteta Koper, Univerza na Primorskem (evalvacija projekta)
- Šola za ravnatelje (projekt na ravni šole, vloga tima, ravnatelja…)

2. Sodelovanje pri projektu na vsebinskem področju in neposredno s šolami v obliki **mentorstev:**

- Fakulteta za naravoslovje in matematiko (**FNM**), Univerza v Mariboru
- Nevladne organizacije: Društvo **HUMANITAS** - center za globalno učenje in sodelovanje (kratko Humanitas)
  Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje **Kersnikova** (kratko Zavod Kersnikova)
  Zveza prijateljev mladine Slovenije (kratko **ZPMS**)
- Gospodarstvo: Gospodarska zbornica Slovenije (**GZS**)
- Znanstveno področje: Institut "Jožef Stefan" (**IJS**)

podjetnost
v gimnaziji

ODJETNOST
V
IMNAZIJI

Primeri zapisov rubrik v letnem operativnem načrtu

OPIS STANJA OB ZAČETKU PROJEKTA

Opis dejstev/stanja na šoli na področju podjetnosti (kako razvijate podjetnost, primeri dejavnosti in dobrih praks...)

Sodelovali smo v mednarodnem projektu YouthStart – Izzivi podjetnosti za mlade (več na spletni strani https://www.gimvic.org/dejavnosti/mednarodne_dejavnosti/YouStart/) vsa gradiva so dostopna v spletni učilnici projekta; V okviru projekta so dijaki napisali knjigo FABLES v angleškem jeziku, jo uredili, opremili z avtorskimi fotografijami, v sodelovanju s Srednjo medijsko in grafično šolo natisnili in jo uspešno tržili (ponudba osnovnim šolam, prodaja v okviru predstavitve v programu Ljubljana zelena prestolnica Evrope 2016, več na https://www.gimvic.org/dogodki/basni_os_vic/ https://www.gimvic.org/dogodki/ustart_vzorcna_ura/

Naši dijaki vsako leto sodelujejo na natečaju POPRI, tekmovanje za najboljšo podjetniško idejo med mladimi (več na http://popri.si/zmagovalci-popri-2018/ in). V mednarodnem merilu naši dijaki s poslovnimi načrti sodelujejo na mednarodni projektni olimpijadi GENIUS v kategoriji business (več na https://www.geniusolympiad.org/index.php/categories/business).

S poslovnimi načrti so se 3 dijaki in 2 mentorici udeležili poslovne konference na Kitajskem (več na: https://www.gimvic.org/dogodki/kitajska_2016/).

V letih 2014 in 2015 smo sodelovali tudi v projektu USTVARJALNIK.

V juniju 2018 smo se udeležili Festivala podjetnosti na Brdu pri Kranju, kjer smo predstavili področje podjetnosti na Gimnaziji Vič).

VIZIJA RAZVOJA KOMPETENC PODJETNOSTI NA ŠOLI

1 VIZIJA RAZVOJA KOMPETNEC PODJETNSTI NA ŠOLI

Vizija naše šole glede razvoja kompetenc podjetnosti:

1. Učitelji si bomo z ustreznimi načini dela in pristopi prizadevali za postopno in sistematično uvajanje kompetenc podjetnosti tako znotraj predmeta, kakor tudi z medpredmetnim povezovanjem.
2. Na šoli si bomo prizadevali za interdisciplinarnost tako pri pouku kot tudi pri dejavnostih izven pouka, z izobraževanji in organizacijsko.
3. Dijake bomo najprej senzibilizirali za kompetence podjetnosti, jih vključevali in povabili k načrtovanju, organizaciji in izvedbi posameznih aktivnosti znotraj in izven pouka.
4. K sodelovanju bomo povabili podjetja, društva in nevladne organizacije v našem okolju in sistematično razvijali oblike sodelovanja z njimi ter jih, kjer bo smiselno, tudi sistemsko vpeljali v šolsko življenje. (job shadowing, dobrodelnost, medgeneracijski stiki...)

IZBRANE KOMPETENCE PODJETNOSTI

2 IZBRANE KOMPETENCE PODJETNOSTI[2]

1. Ustvarjalnost
2. Motivacija in vztrajnost
3. Delo z drugimi
4. Etično in trajnostno mišljenje

2 IZBRANE KOMPETENCE PODJETNOSTI[2]

1 Opaziti priložnosti
2 Ustvarjalnost
3 Vizija
4 Vrednotenje idej
5 Samozavedanje in samozadostnost
6 Motivacija in vztrajnost
7 Aktiviranje virov
8 Aktiviranje drugih
9 Prevzemanje iniciative
10 Načrtovanje in vodenje
11 Delo z drugimi
12 Učenje z izkušnjami

Zapis oblik/načinov razvijanja podjetnostne kompetence

3 LETNI IZVEDBENI NAČRT ŠOLSKEGA PROJEKTNEGA TIMA (glede na izbrane kompetence podjetnosti)

Zapišite model, ki ga boste razvijali[3]	Vključeni učitelji in predmeti	Dejavnosti in podjetnostne kompetence[4]	Časovnica izvedbe	Vključeni dijaki (skupno število dijakov,	Kazalniki/dokazi (Kako bomo vedeli, da smo rezultat dosegli.)[5]

[3] Na primer: Kako bo šola kot celota spodbujala razvoj podjetnosti pri dijakih v okviru obveznega in izbirnega dela kurikula ter OIV. Modeli so torej: razvijanje podjetnostnih kompetenc na predmetni ravni, model medpredmetnega povezovanja, model ITS, model krožkov in/ali delavnic, model karierne orientacije z mapo dosežkov in drugi modeli. Vsak model zapišite v novo vrstico.

[4] Pri aktivnostih bodite pozorni tudi na povezovanje učiteljev, povezovanje z okoljem, sodobne prakse učenja in poučevanja (učenje učenja, kritično mišljenje, avtentični pouk, formativno spremljanje ...).

[5] Zapišite kazalnike, ki dokazujejo razvitost izbrane kompetence pri dijakih, vpeljano partnerstvo (sodelovanja z okoljem), avtentične učne situacije, inovativne modele poučevanja, itn.

Model 1: (pouk) **SLOVENŠČINA**	vse profesorice slovenščine	pri dijakih krepimo naslednje kompetence: ustvarjalnost (tvorba besedil, ki so pomembna za vsakdanjo komunikacijo /npr. motivacijskega pisma/ in učenje pravilne izreke za potrebe nastopanja), vztrajnost (sposobnost branja težjih, kompleksnih besedil in pisanja eseja kot politerarne zvrsti), delo z viri (predvsem e-viri, Cobiss, Fran.si), kritično mišljenje (obiski gledaliških predstav v KDK), sodelovanje z lokalno skupnostjo (Kamniški zbornik, Balantič, Maister, Amebis);	oktober 2019 - junij 2020	vsi gimnazijski oddelki	izdelki dijakov (objave ...); nastopi dijakov (recitali, branje na prireditvah ...)
MATEMATIKA		opaziti priložnost, ustvarjalnost, vrednotenje idej, aktiviranje virov, delo z drugimi; pouk na VR za 3. in 4. letnik Zastavljanje in reševanje situacijskih problemov iz vsakdanje prakse in področja strokovnih smeri naše šole	oktober 2019-maj 2020	vsi gimnazijski oddelki Vsi tretji in četrti letniki GIM, po kurikulumu	Izdelki dijakov, rešene naloge, problemi, situacije Oblikovanje smiselnih situacijskih problemov, izdelki dijakov, rešitve problemov
ANGLEŠČINA		a) 3./4. letnik pri temi: Službe in zaposlovanje. Usvajanje tematskega besedišča, simulacija razgovora za delo v angleškem jeziku, prebiranje razpisov. b) Usvajanje pisne poslovne korespondence ter pisanje uradnih pisem (prošnja za delo, pritožba, ponudba) c) poslušanje ažurnih novic (skynews, BBC,) kjer je tema gospodarstva med najbolj zastopanimi. d) predavanje o poslovni prihodnosti v angleščini (karirena tržnica) Kompetence: 1.1 Opaziti priložnosti, 2.4 Finančna in ekonomska pismenost, 1.3 Vizija, 3.1 Prevzemanje iniciative	3. letnik: spetember 2019 - november 2020 4. letnik: marec 2020 - maj 2020		Igra vlog (razgovor za delo), pisni izdelki dijakov, ki jih oddajajo v popravljanje (prošnja za delo, pritožba, ponudba, rezervacija ipd.,). Pisni izdelek se ponovi tudi na maturi, zato imajo dijaki možnost zunanje povratne informacije.
NEMŠČINA		1. projektno delo 2-3 krat v šolskem letu; PK: aktiviranje virov, delo z drugimi, ustvarjalnost ; dejavnosti: viharjenje, (i)zbiranje pisnih in slikovnih	oktober 2019- junij 2020	Švraka: 1b (32), 2cč (32), 3.b (30), 3cč (24) in ostali gimnazijski razredi	Dijaki znajo sodelovati v skupini, prevzeti in odgovorno

Model 2: MEDPREDMETNO SODELOVANJE					
SLOVENŠČINA-GEOGRAFIJA		medpredmetnost pri ekskurziji na Tržaško, v Porabje in v Belo krajino; dejavnosti: učenje na terenu, sobivanje, povezovanje jezikov in kultur, branje literarnih besedil, interpretacija, reševanje učnih listov; pisanje besedilnih vrst, predvsem publicističnih (reportaža, poročilo, anketa, intervju ...); nemška romantika (Heine, Goethe); kompetence: delo z viri; branje, interpretacija, primerjava prevodov; debata na temo filma Goethe!; projekt Rim; projekt London po Londonu	oktober 2019- junij 2020	1., 2. in 3. letniki	Dijaki znajo sodelovati v skupini in prispevati k uspešnemu delu, prevzamejo odgovornost za svoje delo in ga dokončajo. Dijaki znajo iz različnih virov pridobivati informacije. Dijaki oblikujejo svoje izdelke, predstavijo reportažo s terena, fotografirajo ...
NEMŠČINA – SLOVENŠČINA		1. nemščina-slovenščina : balada (Loreley, Erlkonig); PK: delo z viri; dejavnosti: (dramsko) branje, interpretiranje različnih virov (glasba, likovna umetnosti), uprizoritev	oktober 2019- junij 2020	1 b (28) 2 cč (32) 3.b (30) 3cč (24)	Dijaki umetniško delo (s)poznajo v širšem kontekstu v originalnem in slovenskem jeziku, ga interpretirajo in uprizorijo (dramsko, likovno...).
NEMŠČINA - ZGODOVINA		2. nemščina-zgodovina: Film "Goodby Lenin"; PK: delo z viri (film, učbenik, zgodovinska dejstva); dejavnosti: ogled filma, interpretacija filmskega dogajanje in umeščanje v zgodovinski okvir, spoznavanje filmskega jezika	oktober 2019- junij 2020	3.b (30) 3.cč (24)	Dijaki filmsko dogajanje umestijo v realen zgodovinski

Model 3: ekskurzije, projektni dnevi, izmenjave, tabori					
JURČIČEVA POT, KOSOVELOVA POT	Profesorji slovenščine in ostali profesorji	kompetence: učenje z izkušnjami, motivacija in vztrajnost, dejavnosti: učenje na terenu, branje literarnih besedil, interpretacija, reševanje učnih listov, pisanje publicističnih besedil (npr. za objavo v lokalnem časopisu ali na spletni strani);	Maj-junij 2020	dijaki 2. in 3. letnikov	Dijaki znajo z različnimi besedilnimi vrstami predstaviti vsebino obeh ekskurzij; na njej in o njej tudi pripovedujejo, motivirajo, animirajo.
EKSKURZIJA V LONDON/DUBLIN **PROJEKT LONDON PO LONDONU**	Profesorji angleščine	Ekskurzija v London/Projekt London po Londonu. Ekskurzija v London/Dublin: Spoznavanje avtentičnih okolij (Borza, Parlament, Trgovske verige (Harrods), menjavanje denarnih valut in preračunavanje v njih, na Irskem pa še delovanje agrarne politike (obisk kmetije, predavanje). Projekt: Dijaki samostojno ustvarjajo točke za zunanjo predstavitev in se medsebojno (tudi medrazredno) povezujejo, pride tudi do medpredmetnih povezav. Pečejo sladice za pogostitev. Sodelovanje s šolsko kuhinjo pri pripravi pogostitve. Kompetence: 1. 2 Razviti ustvarjalne in namenske ideje, 2.2 Motivacija in vztrajnost, 2.5 Aktiviranje drugih, 3.2 Prevzemanje iniciative, 3.4 Delo z drugim, 3.5 Učenje z izkušnjami	februar - maj 2020	2.letniki (fakultativno)	Uspešna priprava in izvedba ekskurzije, predvsem pa načrtovanje, priprava in izvedba projekta za starše in zainteresirano javnost (slikovno gradivo je diseminirano tudi preko šolske uradne strani, socialnih omrežij, ter lokalnih glasil

Model 4: krožki, delavnice, tekmovanja					
MATEMATIKA		Priprave na tekmovanja, ustvarjalne delavnice	okt. 2019 - maj 2020	vsi gimnazijski oddelki	Uspehi, dosežki, izdelki dijakov
SLOVENŠČINA		literarni krožki (priprava na Cankarjevo priznanje)	september 2019 - marec 2020	vsi gimnazijski oddelki	Dijaki so usposobljeni za pisanje literarnega eseja.
PSIHOLOGIJA		Priprave na tekmovanje iz znanja psihologije. Kompetence: učenje z izkušnjami. Izvedba šolskega tekmovanja iz znanja psihologije, spodbujanje dijakov k udeležbi.	september 2019 - marec 2020		
KEMIJA		1. KEMIJSKI POPOLDNEVI: KOMPETENCE: delo z drugimi, načrtovanje in vodenje, ustvarjalnost, aktiviranje virov, učenje z izkušnjami DEJAVNOSTI: Pred vsakim praktičnim delom poda učitelj dijakom teoretske osnove za delo. Dijaki v obliki delavnic izdelujejo različne izdelke (kreme za roke, lipglos, mila, sveče). Pri delu sodelujejo z drugimi v skupini, izdelku dodajo osebno noto z izbiro oblike, vonja...Izdelke, namenjene praznovanju 70. letnice šole, bodo lično	September 2019-maj 2020	1. 100 dijakov čez celo šolsko leto	1. Dijaki znajo načrtovati svoje delo, sodelovati v skupini in prispevati k uspešnemu delu celotne skupine. Prevzamejo odgovornost za svoj del naloge in ga dokončajo.Kazalniki bodo izdelani končni izdelki (kreme,

Primera učnih situacij:

Rok Lipnik, Gimnazija Celje Center (matematika)

Marjanca Poljanšek, Gimnazija Jurija Vege Idrija (fizika, delo na daljavo)

Ključne informacije

- Osnovne informacije in dokumentacija v SU (ključ: PODVIG): https://skupnost.sio.si/mod/folder/view.php?id=309313
- 6400 € na gimnazijo za potne stroške
- Kaj je podjetnost po opredelitvi projekta oz. okvirja EntreComp
- Prevod EntreComp (PodKomp)
- Primeri ITS
- Primeri operativnih načrtov za PODVIG
- Primeri učnih situacij za PODVIG (predmetno, medpredmetno…)

Kaj lahko naredimo na daljavo?

- Spletna učilnica
- Delo na daljavo v obliki videokonferenc, lahko tudoi preko navadne e-pošte …

- Usposabljanja v živo – Kdaj in kako?